

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 14 stycznia 2013 r. (14.01)
(OR. en)**

5291/13

FIN 20

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej,
podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU

Data otrzymania: 9 stycznia 2013 r.

Do: Uwe CORSEPIUS, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2012) 797 final

Dotyczy: Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady: System
szkół europejskich w 2011 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument Komisji COM(2012) 797 final.

Załącznik: COM(2012) 797 final

Bruksela, dnia 9.1.2013
COM(2012) 797 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

System szkół europejskich w 2011 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Sytuacja w szkołach.....	4
2.1.	Alicante.....	4
2.2.	Bergen.....	4
2.3.	Bruksela.....	4
2.4.	Culham.....	5
2.5.	Frankfurt.....	5
2.6.	Karlsruhe.....	5
2.7.	Luksemburg.....	6
2.8.	Mol.....	6
2.9.	Monachium.....	6
2.10.	Varese.....	6
3.	Zmiany budżetu i wyzwania.....	7
4.	Zmiany polityczne i wyzwania.....	9
4.1.	Otwarcie systemu – szkoły akredytowane.....	9
4.2.	Zmiana siatki płac oddelegowanego personelu nauczającego/nauczycieli niepełnoetatowych.....	9
4.3.	Kwestia przepełnienia/infrastruktury.....	10
4.4.	Podział kosztów między państwami członkowskimi.....	10
4.5.	Sprawy sądowe.....	11
5.	Zmiany natury pedagogicznej i organizacyjnej.....	12
5.1.	Reforma matury europejskiej.....	12
5.2.	Działania na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami (SEN).....	12
5.3.	Organizacja zajęć dydaktycznych oraz struktura i liczebność klas.....	12
6.	Wyzwania na przyszłość.....	12

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

System szkół europejskich w 2011 r.

1. WPROWADZENIE

System szkół europejskich nadal funkcjonował w trudnej sytuacji gospodarczej i budżetowej w Europie, powodującej konieczność kontrolowania wydatków przy jednoczesnym utrzymaniu jakości nauczania.

W kwietniu 2010 r. Rada Najwyższa Szkół Europejskich (CSEE) zatwierdziła budżet dla szkół europejskich na rok 2011, z wkładem UE zwiększonym o 11 % w porównaniu z poprzednim rokiem, przede wszystkim ze względu na zwiększenie liczby uczniów (o 2,6 %). CSEE przyjęła ten budżet pod warunkiem, że w przyszłości szkoły europejskie podejmą kroki w celu lepszego kontrolowania zmian w budżecie.

W wyniku dyskusji między Radą a Parlamentem Europejskim przyjęto całkowity budżet UE na 2011 r., w ramach którego wkład na szkoły europejskie wynosi 164 mln EUR. Jest to kwota niższa niż ta ujęta w budżecie dla szkół europejskich przyjętym przez CSEE, jednak jest to wkład wyższy niż w 2010 r., kiedy to wyniósł on 154 mln EUR.

W wyniku decyzji Parlamentu i Rady o zmniejszeniu kwoty budżetu, o jaką wnioskowała Komisja dla szkół europejskich¹, szkoły musiały niezwłocznie podjąć działania oszczędnościowe, wywołując tym liczne reakcje, przede wszystkim ze strony stowarzyszeń rodziców szkół europejskich oraz rady pracowniczej. Komisja opowiedziała się za tymi działaniami, pod warunkiem że nie naruszają one podstawowych zasad programu nauczania szkół europejskich.

W kwietniu 2011 r. CSEE przyjęła ważne decyzje racjonalizatorskie.

Jednocześnie stale rosnąca liczba uczniów oraz trudności napotymane przez niektóre państwa członkowskie w spełnianiu zobowiązań w zakresie infrastruktury i oddelegowywania nauczycieli wystawiły system szkół europejskich na ciężką próbę.

¹ Sytuacja przewidziana w regulaminie finansowym szkół europejskich (dokument 2011-07-D-17-fr-3 zamieszczony na stronie internetowej szkół europejskich: http://www.eursc.eu/fichiers/contenu_fichiers1/577/2011-07-D-17-fr-3.pdf)

2. SYTUACJA W SZKOŁACH

Liczba uczniów w 14 szkołach europejskich nieustannie rośnie, z 22 778 w 2010 r. do 23 367 w 2011 r. Większość uczniów (63 %) korzystających z systemu szkół europejskich uczęszcza do szkół w Brukseli (44 %) i Luksemburgu (19 %). Uczniowie kategorii 1² – przede wszystkim dzieci pracowników UE i szkół europejskich oraz Europejskiego Urzędu Patentowego w przypadku szkoły europejskiej w Monachium – stanowią 74 % uczniów (17 396), lecz do niektórych małych szkół europejskich uczęszcza tylko bardzo niewielka liczba uczniów należących do tej kategorii. Uczniowie kategorii 2³, którzy stanowią 5,12 % uczniów, odczuli skutki kryzysu gospodarczego, ponieważ dla tej kategorii uczniów zostało zawartych mniej umów ze szkołami europejskimi. Wreszcie kategoria 3⁴, obejmująca uczniów, których rodzice są zobowiązani wносить opłaty szkolne, liczy 4 774 uczniów (20 %).

2.1. Alicante

Liczba uczniów w szkole w Alicante utrzymuje się na stałym poziomie (1 034 uczniów na rozpoczęcie roku 2011); 48 % uczniów należy do kategorii 1 i są to przede wszystkim dzieci pracowników UHRW (Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego). Jak zwykle ma to miejsce w szkołach europejskich, największym zainteresowaniem cieszy się sekcja językowa państwa przyjmującego. W tym konkretnym przypadku sekcja języka hiszpańskiego stanowi 37 % całkowitej liczby uczniów.

2.2. Bergen

Liczba uczniów w szkole w Bergen nieco spadła z 608 uczniów w roku szkolnym 2010/2011 do 581 uczniów w roku 2011/2012, z czego 109 uczniów należało do kategorii 1 (18 %) i 472 do kategorii 3 (81 %).

W 2011 r. przeprowadzono remont infrastruktury, przede wszystkim renowację hali sportowej i klimatyzacji.

2.3. Bruksela

Szkoły europejskie w Brukseli są coraz bardziej przepelnione. W wyniku wzrostu liczby zgłoszeń liczba uczniów w 4 szkołach europejskich w Brukseli wzrosła z 9 847 w roku szkolnym 2010/2011 do 10 285 w roku 2011/2012.

W szkole Bruksela I między rokiem szkolnym 2010/2011 a 2011/2012 odnotowano wzrost o około sześćdziesięciu uczniów, z 3 074 do 3 131 uczniów. Jednym z priorytetów tej szkoły europejskiej jest ciągła poprawa bezpieczeństwa (system identyfikatorów, nadzór wideo) z uwagi na rozmiar kampusu i 14 osobnych budynków.

² Zasady przyjmowania do szkół europejskich określono w zbiorze decyzji CSEE, rozdział XII (dokument zamieszczony na stronie szkół europejskich :http://www.eursc.eu/fichiers/contenu_fichiers1/1794/2011-04-D-4-fr-1.pdf)

³ Zob. przypis nr 2.

⁴ Zob. przypis nr 2.

Z 4 brukselskich szkół europejskich Bruksela II liczy obecnie najwięcej uczniów: 3 176 w roku szkolnym 2011/2012. Ta bardzo wysoka liczba uczniów powoduje codzienne problemy organizacyjne. Rozpoczęły się prace związane z nowym parkingiem dla autobusów – zostanie on oficjalnie otwarty w 2012 r., co pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa na dziedzińcu szkoły, gdzie parkuje obecnie około pięćdziesiąt autobusów dwa razy dziennie.

Liczba uczniów szkoły Bruksela III również wzrosła i wynosiła 2 919 uczniów na rozpoczęcie roku szkolnego 2011/2012. Tak jak w przypadku szkół Bruksela I i II przepełnienie wywołuje praktyczne problemy związane z korzystaniem z pomieszczeń wspólnych dla wszystkich uczniów.

W szkole Bruksela IV liczba uczniów ponownie znacznie wzrosła (o 31 %), z 809 do 1 059 uczniów. Ze względu na niedostatek pomieszczeń w tymczasowej siedzibie szkoły w Berkendael, zorganizowano tam pomieszczenia prowizoryczne dla 7 dodatkowych klas.

2.4. Culham

Zgodnie z decyzją CSEE z kwietnia 2007 r. działalność szkoły europejskiej w Culham będzie stopniowo zmniejszana aż do zamknięcia szkoły w 2017 r. z powodu przeniesienia wspólnego europejskiego tokamaka do Cadarache we Francji. W roku szkolnym 2011/2012 nie utworzono żadnej nowej grupy przedszkolnej.

Brytyjskie władze przedstawiły przy tym nowy projekt dotyczący otwarcia w tym miejscu szkoły państwowej („free school”), który zastąpi początkowo planowany projekt „Academy”. Otwarcie „free school” przewidziane jest na wrzesień 2012 r. Klasy na odpowiednich poziomach nauczania tworzone będą stopniowo w miarę zamykania ich w szkole europejskiej.

Szkoła europejska i nowa szkoła „free school” funkcjonować będą w Culham wspólnie do czerwca 2017 r. Kwestie pedagogiczne, administracyjne i finansowe regulowane będą oddzielnie, ale szkoły te będą dzielić infrastrukturę i koszty związane z użytkowaniem obiektu. Komisja wspiera ten projekt, gdyż umożliwia on kontynuację działalności pedagogicznej w Culham po roku 2017 r.

2.5. Frankfurt

Liczba uczniów szkoły europejskiej we Frankfurcie wzrosła o niemal 5 % w porównaniu z rokiem poprzednim. Jest to jedna z największych stóp wzrostu, który spowodowany jest rosnącą liczbą pracowników Europejskiego Banku Centralnego. We wrześniu 2011 r. do szkoły tej uczęszczało 1 136 uczniów, z czego 780 należało do kategorii 1. Szkoła ta jest przepełniona, w związku z czym wystosowano wnioski do niemieckich władz o przydzielenie dodatkowej infrastruktury. Władze te wciąż jednak nie sprecyzowały, czy jej koszt zostanie pokryty przez kraj związkowy – Hesję – czy też przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Szkoła we Frankfurcie przygotowuje się do uroczystości w 2012 r. związanych z 10. rocznicą jej utworzenia.

2.6. Karlsruhe

Liczba uczniów uczęszczających do szkoły europejskiej w Karlsruhe maleje stopniowo od kilku lat – z 979 uczniów w 2008 r. do 933 we wrześniu 2011 r. Do kategorii 1 należy 173 uczniów (18,5 %), do kategorii 2 – 267, a do kategorii 3 – ponad połowa uczniów (493).

Finansowanie szkoły jest przykładem współfinansowania lokalnego – otrzymuje ona dotację od władz Karlsruhe (165 000 EUR w 2011 r.), która pokrywa koszty oddelegowania do pracy w szkole zarządcy i asystenta zatrudnianych przez gminę. Badenia-Wirtembergia również wspiera szkołę finansowo – w 2011 r. ten kraj związkowy udzielił jej dotacji w wysokości 732 200 EUR.

2.7. Luksemburg

Szkoła europejska Luksemburg I mieści się w Kirchbergu – dzielnicy miasta Luksemburg. Na terenie tej szkoły odbywają się również zajęcia szkoły Luksemburg II, która przeniesie się do swojej stałej siedziby w Bertrange/Mamer na rozpoczęcie roku szkolnego 2012/2013.

W 2011 r. szkoła ta, do której uczęszczało ponad 4 500 uczniów – 3 579 ze szkoły Luksemburg I i 957 – Luksemburg II, była przepełniona, w związku z czym wprowadzono restrykcyjne zasady zapisów w stosunku do dzieci, których rodzice nie są pracownikami UE.

Luksemburskie władze czynią znaczne wysiłki w celu ułatwienia transportu uczniów. Jest on organizowany częściowo przez te władze wraz ze szkołą i częściowo przez stowarzyszenie na rzecz transportu uczniów szkoły europejskiej w Luksemburgu (ATSEE). We współpracy z luksemburskimi władzami opracowano ponadto plan na rzecz mobilności dla szkoły Luksemburg II w Bertrange/Mamer. Trwają przygotowania do otwarcia w 2012 r. szkoły Luksemburg II w jej stałej siedzibie (Mamer).

2.8. Mol

Liczba uczniów szkoły europejskiej w Mol jest dość stabilna – od początku roku szkolnego 2011/2012 do szkoły uczęszcza 767 uczniów, z czego 614 (80 %) należy do kategorii 3, a 138 (18 %) – do kategorii 1. Najwięcej uczniów liczą sekcje niderlandzkojęzyczna i anglojęzyczna. Sekcja niemieckojęzyczna liczy natomiast tylko 72 uczniów wszystkich poziomów nauczania.

2.9. Monachium

Liczba uczniów szkoły europejskiej w Monachium znacznie rośnie od kilku lat ze względu na wzrost liczby pracowników Europejskiego Urzędu Patentowego, których dzieci stanowią większość uczniów. Do czasu rozbudowy szkoły przewidzianej na rok 2016 stosowane są restrykcyjne zasady zapisów.

2.10. Varese

Liczba uczniów tej szkoły, wynosząca 1 366 na początku roku szkolnego 2011/2012, jest stabilna. Nieco ponad połowa uczniów należy do kategorii 1. Liczba uczniów należących do kategorii 2 zmalała z 235 w 2008 r. do 177 w 2011 r. z powodu sytuacji gospodarczej kraju.

Włoskie władze nadal nie przekazały zapowiadanych 400 000 EUR przeznaczonych na dodatkową infrastrukturę, mimo potwierdzenia uzyskanego w tej sprawie przez wiceprzewodniczącego Šefčoviča od stałego przedstawiciela Włoch przy Unii Europejskiej.

W 2011 r. szkoła w Varese obchodziła swoją 50. rocznicę

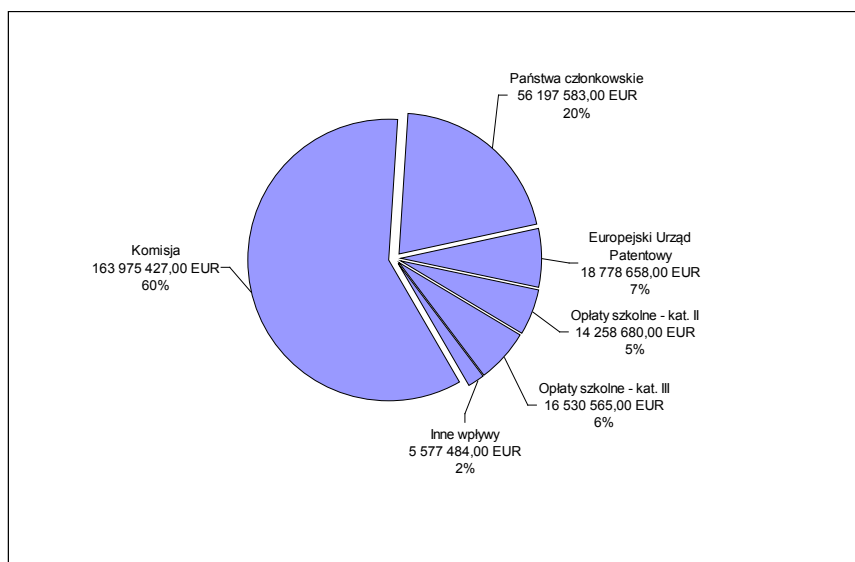
3. ZMIANY BUDŻETU I WYZWANIA

Liczba uczniów uczęszczających do szkół europejskich wzrosła z 22 778 w 2010 r. do 23 367 w 2011 r., co oznacza wzrost o 2,6 %. Liczba uczniów należących do kategorii 1 wynosi 17 396 i stanowi prawie 75 % ogólnej liczby uczniów. Liczba uczniów należących do kategorii 2, stanowiących obecnie nieco ponad 5 % ogólnej liczby uczniów, jest konsekwencją kryzysu gospodarczego, jako że ze szkołami europejskimi zawarto mniej umów. Do kategorii 3 należy 4 774 uczniów, tzn. nieco ponad 20 %.

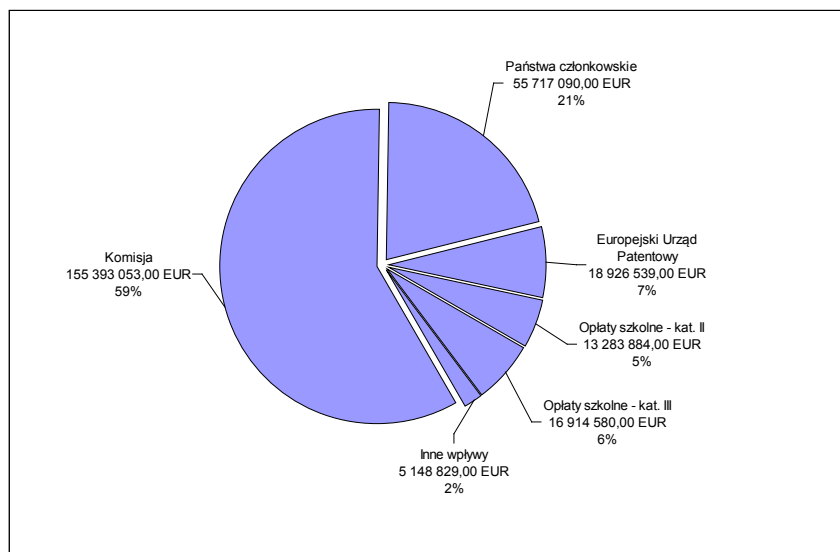
Średni roczny koszt na jednego ucznia w systemie szkół europejskich wyniósł w 2011 r. 11 918 EUR. Sytuacja gospodarcza spowodowała redukcję wkładu państw członkowskich, z których niektóre delegują mniej nauczycieli. Przykładowo, na początek roku szkolnego 2011/2012 państwa członkowskie nie oddelegowały 88 nauczycieli – o 24 nauczycieli więcej niż w roku poprzednim. Skutkuje to wzrostem dotacji dla szkół europejskich pochodzącej z budżetu unijnego.

Wkład do budżetu (z wyłączeniem przeniesionych nadwyżek i interwencji funduszy rezerwowych):

2011 r. (ogółem: 275 318 397 EUR):

2010 r. (ogółem: 265 383 975 EUR) :

W kwietniu 2010 r. CSEE przyjęła projekt budżetu na rok 2011, wspierany przez Komisję, w wysokości 171 mln EUR. Zatwierdzenie przez CSEE budżetu w tej wysokości obwarowano jednak warunkiem przedsięwzięcia środków oszczędnościowych takich jak zmiana siatki płac personelu oddelegowanego do szkół europejskich, reorganizacja zajęć obowiązkowych i fakultatywnych oraz sprecyzowanie warunków korzystania z funduszu dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SEN). Komisja wpisała przedmiotową kwotę 171 mln EUR do projektu budżetu przekazanego władzy budżetowej (Radzie i Parlamentowi Europejskiemu).

W grudniu 2010 r. władza budżetowa ustaliła wysokość wkładu z budżetu unijnego na rok 2011 na 164 mln EUR. Komisja poinformowała o tym fakcie Sekretariat Generalny szkół europejskich i zwróciła się do władz szkół o natychmiastowe przedsięwzięcie środków oszczędnościowych w celu dostosowania się do ram budżetowych. Na początku 2011 r. podczas posiedzeń zarządów szkół Komisja zwróciła się również do władz szkół o wskazanie konkretnych środków oszczędnościowych, które są one w stanie przedsięwziąć. W kwietniu 2011 r. CSEE przyjęła istotne decyzje dotyczące racjonalizacji w szczególności struktury i liczebności klas oraz organizacji zajęć dydaktycznych, a także organizacji wewnętrznej, np. skrócenia okresów pracy przeznaczonych na koordynację orientacji zawodowej, zmiany metody obliczania czasu przeznaczonego na koordynację pomocy w uczeniu się, dla uczniów ze specjalnymi potrzebami (SEN), a także uczniów nieprzypisanych do konkretnej sekcji językowej (SWALS)⁵. Siatka płac personelu nauczającego i nauczycieli niepełnoetatowych szkół europejskich również została zmieniona w celu jej dostosowania do siatki płac zapisanej w regulaminie pracowniczym UE obowiązującym od reformy w 2004 r.

⁵ Są to uczniowie mówiący językiem, w przypadku którego nie utworzono odrębnej sekcji językowej, najczęściej uczęszczający do jednej z sekcji języka wiodącego.

4. ZMIANY POLITYCZNE I WYZWANIA

4.1. Otwarcie systemu – szkoły akredytowane

Otwarcie systemu szkół europejskich na systemy krajowe jest jednym z głównych aspektów reformy przyjętej przez CSEE w Sztokholmie w kwietniu 2009 r. Otwarcie to polega na akredytowaniu szkół krajowych, tak aby mogły one oferować nauczanie w systemie europejskim, prowadzące do matury europejskiej. Do takich szkół europejskich, zwanych szkołami typu II (EET2), mogą uczęszczać dzieci personelu UE pracującego w miejscach w UE, w których nie ma szkoły europejskiej. Szkoły akredytowane, finansowane w ramach systemu krajowego, mogą otrzymywać środki finansowe z budżetu UE proporcjonalne do liczby uczęszczających do nich dzieci pracowników unijnych. W dniu 8 grudnia 2010 r. Komisja przyjęła decyzję w sprawie przyznania unijnego wkładu finansowego.

Wniosek o akredytację placówki szkolnej przedkładać jest z inicjatywy państw członkowskich. W wyniku procedury akredytacji przedstawiciel prawny danej placówki i Sekretarz Generalny szkół europejskich reprezentujący CSEE podpisują stosowną konwencję.

Z sześciu szkół krajowych akredytowanych przez CSEE pięć podpisało w 2011 r. porozumienie w sprawie wkładu finansowego i otrzymało już pierwsze płatności od Komisji na lata szkolne 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012. Wkład UE za te trzy lata szkolne wyniósł 7 419 967 EUR.

Do sześciu szkół akredytowanych należą: *Scuola per l'Europa* w Parmie (Włochy) przy Europejskim Urzędzie ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), *Centre for European Schooling* w Dunshaughlin (Irlandia) przy Biurze ds. Żywności i Weterynarii Komisji, *School of European Education* w Heraklionie (Grecja) przy Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA), *European Schooling* w Helsinkach (Finlandia) przy Europejskiej Agencji Chemikaliów, *Ecole Européenne de Strasbourg* (Francja) przy instytucjach europejskich – Parlamencie Europejskim i biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i *Ecole Internationale Provence-Alpes-Côte d'Azur* w Manosque (Francja) przy ośrodku badań naukowych ITER w Cadarache.

Trzy inne szkoły prowadzą aktualnie negocjacje w sprawie akredytacji: *Europese School* w Hadze (Niderlandy), której otwarcie przewidziane jest na sierpień 2012 r., *Tallinn European Schooling* (Estonia), i *European School of Copenhagen* (Dania).

Dzięki otwarciu systemu można również, w ramach projektu pilotażowego, akredytować placówki szkolne, do których nie uczęszczają dzieci personelu UE, ale w których nauczanie odbywa się według europejskiego programu nauczania. Takie szkoły zwane są szkołami typu III. Na tej podstawie Niemcy złożyły wniosek o akredytację placówki szkolnej, której otwarcie przewidziane jest na wrzesień 2012 r. w Bad Vilbel.

4.2. Zmiana siatki płac oddelegowanego personelu nauczającego/nauczycieli niepełnoetatowych

Regulamin pracowników oddelegowanych do szkół europejskich jest w pewnym stopniu odzwierciedleniem regulaminu pracowniczego instytucji europejskich. Ten pierwszy nie został jednak dostosowany w następstwie reformy regulaminu pracowniczego z 2004 r., a w szczególności zmiany siatki płac podstawowych. CSEE zmieniła zatem siatkę płac w grudniu 2010 r., aby odpowiadała ona siatce zapisanej w regulaminie pracowniczym UE.

Nowe przepisy obowiązują osoby, które dołączyły do systemu szkół europejskich od dnia 1 września 2011 r. Statut pracowników oddelegowanych do szkół europejskich został również odpowiednio zmieniony.

4.3. Kwestia przepelnienia/infrastruktury

Stały wzrost liczby zgłoszeń uczniów należących do kategorii 1 wymaga dodatkowych pomieszczeń. Niektóre szkoły europejskie są skrajnie przepelnione, co stwarza codzienne problemy natury praktycznej. Tak jest przede wszystkim w szkołach w Brukseli, Luksemburgu, Frankfurtie i Varese.

Ze względu na wzrost liczby dzieci pracowników UE i przewidywalne zmiany liczby uczniów w nadchodzących latach CSEE zdecydowała w kwietniu 2010 r. o wystąpieniu do belgijskich władz o wskazanie możliwej lokalizacji piątej szkoły europejskiej w Brukseli. Z szacunkowych danych liczbowych wynika, że pomimo otwarcia szkoły w Laeken we wrześniu 2012 r. od 2015 r. potrzebna będzie w Brukseli piąta szkoła.

Sekretarz generalny szkół europejskich wielokrotnie kierował w 2011 r. pisma do belgijskich władz, zwracając się o wskazanie lokalizacji, w których mogłaby powstać piąta szkoła europejska w Brukseli. Przez cały rok 2011 Komisja zabiegała u belgijskich władz o otwarcie negocjacji w sprawie lokalizacji piątej szkoły, a także o to, aby szkoła ta mieściła się blisko głównych miejsc zamieszkania i pracy personelu instytucji europejskich. Z okazji objęcia przez Elia Di Rupa urzędu premiera Belgii w grudniu 2011 r. wiceprzewodniczący Šefčovič skierował do niego pismo zawierające m.in. prośbę o otwarcie negocjacji w celu znalezienia możliwych lokalizacji. Miały też miejsce dwustronne kontakty z belgijskimi władzami, po których wiceprzewodniczący Šefčovič skierował do premiera Di Rupa drugie pismo, jednak Komisja nie otrzymała jeszcze oficjalnej odpowiedzi z konkretną propozycją.

Szkoła europejska Luksemburg II, mogąca przyjąć 3 000 uczniów, przeniesie się do stałej siedziby w Bertrange/Mamer na rozpoczęcie roku szkolnego 2012/2013. Otwarcie tej przestronnej szkoły wyposażonej w nowoczesny sprzęt znacznie poprawi warunki funkcjonowania całej społeczności szkolnej, skupionej dotychczas w jednym miejscu.

Szkoła europejska Bruksela IV, mogąca przyjąć około 2 800 uczniów również przeniesie się do stałej siedziby w Laeken we wrześniu 2012 r. Prace remontowe i budowlane w szkole w Laeken, będące dużym przedsięwzięciem architektonicznym, postępują zgodnie z planem.

Uczniowie szkoły europejskiej Bruksela IV, która funkcjonuje tymczasowo w Berkendael, zostaną przeniesieni do Laeken na rozpoczęcie roku szkolnego 2012/2013. Szkoła nie szczędzi starań, zarówno jeśli chodzi o sprawy praktyczne, jak i zaangażowanie uczniów, aby przenosiny odbyły się w możliwie najlepszych warunkach.

4.4. Podział kosztów między państwami członkowskimi

W 2011 r. wkład finansowy UE do systemu szkół europejskich w wysokości 164 mln EUR stanowił niemal 60 % ich całkowitego budżetu.

Wkład UE jest dotacją równoważącą i zależy od wysokości wkładu państw członkowskich w postaci oddelegowanych nauczycieli otrzymujących wynagrodzenie krajowe. Od kilku lat liczba nieobsadzonych przez państwa członkowskie stanowisk nauczycielskich rośnie, co skutkuje wzrostem wkładu finansowego UE. Wiceprzewodniczący Šefčovič zajął stanowisko w tej sprawie podczas posiedzenia Rady ds. Edukacji i wystosował pismo do państw członkowskich we wrześniu 2011 r., aby przypomnieć im o ich zobowiązaniach w tym zakresie.

Podczas prezydencji brytyjskiej systemu szkół europejskich w roku 2011/2012 Zjednoczone Królestwo zdecydowało o wznowieniu debaty na temat podziału obciążeń między państwami członkowskimi i uczynieniu tej kwestii priorytetem tej prezydencji. Zjednoczone Królestwo i Irlandia chciałyby zmienić liczbę nauczycieli oddelegowanych z tych państw, która ich zdaniem jest szczególnie wysoka ze względu na duże zapotrzebowanie na zajęcia w języku angielskim. Ze względu na ograniczenia budżetowe, przed którymi stoją wszystkie państwa członkowskie, delegowanie nauczycieli do szkół europejskich przysparza im coraz więcej trudności. Powoduje to dodatkowe obciążenie finansowe dla UE, która jest zmuszona do finansowania zatrudniania nauczycieli niepełnoetatowych.

Sekretariat Generalny szkół europejskich opracował dokument przedstawiający problem i przedłożył go CSEE w grudniu 2011 r. Aby zająć się tą kwestią, utworzono specjalną grupę roboczą, która ma zbadać sytuację i zaproponować możliwe rozwiązania.

4.5. Sprawy sądowe

W sprawach wniesionych do Trybunału Sprawiedliwości zapadły dwa wyroki.

W pierwszej sprawie stronami była Komisja i Zjednoczone Królestwo (C-545/09). Komisja uważała, iż Zjednoczone Królestwo nie wywiązało się ze swoich zobowiązań statutowych i naruszyło Konwencję określającą statut szkół europejskich, odmawiając nauczycielom oddelegowanym do szkół europejskich dostosowania płac (w ramach rozwoju kariery i awansu zawodowego) w okresie ich oddelegowania, które przysługuje nauczycielom zatrudnionym w szkołach krajowych. Była to pierwsza sprawa wynikająca z art. 26 wspomnianej konwencji. W lutym 2012 r. Trybunał przychylił się do opinii rzecznika generalnego i wydał wyrok na korzyść Komisji.

Druga sprawa wynikała z pytania prejudycjalnego skierowanego przez Izbę Apelacyjną szkół europejskich w sprawie dostosowania płac nauczycieli brytyjskich w przypadku wahań kursu wymiany walut (C-196/09). Trybunał orzekł, że nie jest kompetentny w tej sprawie, gdyż wspomniana Izba Apelacyjna nie jest organem krajowym, lecz częścią „organizacji międzynarodowej”.

Nadal oczekiwany jest wyrok w sprawie, w której Trybunał miał orzec już w 2011 r. Chodzi o przypadek nauczyciela zatrudnionego lokalnie, który wniósł sprawę do krajowego sądu w Belgii o wypłacenie mu kwoty należnej za okres wakacji szkolnych przed 2004 r. Trybunał orzekł już, że płatność ta jest należna, ale musi się on jeszcze wypowiedzieć o jej ewentualnej mocy wstecznej. Wyrok korzystny dla zainteresowanej osoby może skutkować znacznymi wydatkami z budżetu szkół europejskich.

5. ZMIANY NATURY PEDAGOGICZNEJ I ORGANIZACYJNEJ

5.1. Reforma matury europejskiej

W ramach reformy z 2009 r. i otwarcia systemu szkół europejskich CSEE zdecydowała o uproszczeniu organizacji matury europejskiej i zmniejszeniu jej kosztów przy jednoczesnym utrzymaniu jej wysokiego poziomu. Na swym posiedzeniu w kwietniu 2011 r. CSEE przyjęła decyzje w sprawie uproszczenia organizacji tego egzaminu, zmniejszenia jego kosztów i zmiany jego wymagań. Ponadto w grudniu 2011 r. CSEE przyjęła zmienione zasady poprawiania części pisemnych matury europejskiej (dotyczące m.in. anonimowości arkuszy egzaminacyjnych), jak również zasady dotyczące rodzaju, liczby i wagi egzaminów pisemnych i ustnych.

Zasady te trzeba będzie włączyć do regulaminu matury europejskiej i do jego przepisów wykonawczych przed ich wejściem w życie w sesji egzaminacyjnej w 2014 r.

5.2. Działania na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami (SEN)

W roku szkolnym 2010/2011 do szkół w systemie europejskim uczęszczało 619 uczniów SEN, co oznacza wzrost w porównaniu z latami wcześniejszymi (477 w roku 2008/2009 i 574 w roku 2009/2010). W wyniku decyzji CSEE z kwietnia 2011 r. dotyczącej utworzenia nowej kategorii pracowników o nazwie „asystent SEN” oraz zgrupowania uczniów napotyających na podobne trudności w ramach zajęć uzupełniających SEN udało się zracjonalizować korzystanie ze środków przeznaczonych dla takich uczniów i ograniczyć ogólny koszt pomocy dla nich do 4 526 927 EUR w 2011 r. Kwota ta wyniosła przy tym 180 988 EUR mniej niż w roku 2010.

5.3. Organizacja zajęć dydaktycznych oraz struktura i liczebność klas

Budżet na rok 2011 r. został zatwierdzony przez CSEE pod warunkiem wprowadzenia środków celem kontrolowania rosnących kosztów. W związku z tym, podczas swego posiedzenia w kwietniu 2011 r. CSEE przyjęła nowe środki w celu sprecyzowania i rozwinięcia zasad organizacji zajęć obowiązkowych i fakultatywnych⁶, przede wszystkim dotyczące liczebności grup na lekcjach języków obcych i tzw. języków ONL⁷ oraz nauczania uczniów SWALS.

Dzięki tym decyzjom usprawniono organizację nauczania i poczyniono znaczne oszczędności, niezbędne w obecnej sytuacji gospodarczej.

6. WYZWANIA NA PRZYSZŁOŚĆ

Aby zapewnić trwałość systemu szkół europejskich, należy podjąć główne wyzwania na nadchodzące lata, którymi są kontrola budżetu przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniej jakości nauczania oraz sprawiedliwy podział kosztów szkół europejskich między państwami członkowskimi.

⁶ Dokument 2011-04-D-7-fr-3 (decyzje CSEE z kwietnia 2011 r., rozdział IX, pkt B.4) zamieszczony na stronie szkół europejskich: http://www.eursc.eu/fichiers/contenu_fichiers1/1664/2011-04-D-7-fr-3.pdf

⁷ Inne języki narodowe (irlandzki, maltański i fiński/szwedzki).

Szkoły europejskie będą musiały nadal kontrolować swoje wydatki i czynić oszczędności, dbając przy tym o jakość nauczania. Podobnie jak wszystkim uczestnikom systemu szkół europejskich Komisji również zależy na zachowaniu najważniejszych treści pedagogicznych i zapewnieniu uczniom takiego wykształcenia, które pozwoli im na podjęcie po maturze studiów wyższych na wybranej uczelni.

Państwa członkowskie będą musiały osiągnąć kompromis w sprawie podziału kosztów, który pozwoli na zrównoważenie obciążeń. Komisja nadal będzie dążyć do znalezienia trwałego rozwiązania tej kwestii.

Komisja nadal zabiega u belgijskich władz o wskazanie lokalizacji piątej szkoły europejskiej w Brukseli do 2015 r., która pozwoliłaby dostosować się do zmian liczby uczniów i stale rosnącej liczby zgłoszeń. Dyskusje w sprawie otwarcia szkoły w Laeken pokazały wpływ lokalizacji szkoły na równowagę między życiem zawodowym a rodzinnym pracowników UE, którzy nie zawsze mogą umieścić swoich dzieci w szkołach lokalnych. Piąta szkoła europejska powinna zatem powstać blisko głównych miejsc zamieszkania i pracy personelu instytucji europejskich.

Postępujące otwieranie systemu szkół europejskich pozwoli szkołom krajowym na prowadzenie nauczania według programu szkół europejskich, umożliwiającego uzyskanie matury europejskiej. Ponadto wkład finansowy UE na rzecz uczniów, których rodzice są pracownikami UE, powinien zachęcić państwa członkowskie do składania wniosków o akredytację szkół krajowych i umożliwić wielu uczniom naukę według programu szkół europejskich oraz uzyskanie matury europejskiej uznawanej we wszystkich państwach członkowskich.